

عنوان مقاله:

نگرشی به مقوله « لفظ و معنا » در سبک هندی (با تاکید بر اشعار صائب)

محل انتشار:

دوفصلنامه زبان و ادب فارسی (نشریه سابق دانشکده ادبیات دانشگاه تبریز)، دوره 72، شماره 240 (سال: 1398)

تعداد صفحات اصل مقاله: 27

نویسندگان:

محمد خاکپور - استادیار عضو هیئت علمی دانشگاه تبریز

خلاصه مقاله:

اعتقاد به اصالت «لفظ» یا «معنا» یکی از موضوعات بحث انگیز در سنت ادبی و بلاغی ما بوده است؛ این که در شکل گیری آثار هنری، باید اعتبار و برجستگی را از آن شکل و صورت دانست یا محتوا، در طول اعصار و قرون، بحث درازدامنی را در میان طرفداران این دو دیدگاه به بار آورده است. این کشمکش پایان ناپذیر در عصر صفویه یعنی دوره اوج و شکوفایی نقد ادبی و دانش سبک شناختی با نکته سنجی و دقت نظر و عمق دانش ناقدان ادبی تداوم می یابد؛ علاوه بر آن در شعر سبک هندی نیز که یکی از مهم ترین عرصه های مباحث بلاغی، نقد ادبی و سبک شناسی بوده است، در کنار بسیاری از مسائل جدی و تازه ادبی، توجه به اصالت «لفظ» یا «معنا» جلوه ویژه ای دارد. اگر در اشعار صائب، بلیغ ترین شاعر سبک هندی، مفاهیمی چون «لفظ پاکیزه»، «لفظ غریب»، «لفظ پرداخته»، «معنی تازه»، «معنی نازک»، «معنی بیگانه»، «معنی رنگین» و «توامانی لفظ و معنی» با بسامد بسیار بالایی دیده می شود، گذشته از اهمیت موضوع برای شاعر، نباید از مضمون سازی و ایجاد روابط تناظری پیچیده و اعجاب آور او با این مفاهیم غافل باشیم. این پژوهش ضمن اشاره به سابقه بحث اصالت «لفظ» یا «معنا»، تحلیلی است از رویکرد سه گانه صائب در این موضوع که اغلب از خلق مضمون های غریب و باریک خالی نیست.

کلمات کلیدی:

بیش متنیت، ژرار ژنت، کاخ اژدها، همانگونگی، تراگونگی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1206530>

